

S. Jørgensen: Det, jeg har at sige, er, at jeg ikke er saa ganske tilfreds med Udfastets § 95. Det forekommer mig, at Lovforslaget istedetfor, hvad der vistnok skulde være dets Tanke, at indføre Næringsfrihed, vil for Landets Vedkommende bevirke det Modsatte, nemlig Næringstvang. Saavidt min Erfaring strækker sig, er den bestaaende Tilstand paa Landet den, at Haandværkeren der har Lov til at ernære sig med sine egne Hænder og tildeels ogsaa ved Svendes Hjælp paa hvad Maade han bedst vil og kan, uden at svare nogen som helst Skat derfor, og uden at Noget tænker paa at drage ham til Ansvar derfor. Det forekommer mig, at denne Tilstand vil, efter § 95 i Udfastet, blive betydeligt forandret, ja, jeg kan gjerne sige, ikke alene efter denne Paragraph, men efter Lovens Tanke, i det Hele. Indskrænkningerne ville for Eftertiden blive, at den Paagældende skal være fuldmyndig, altsaa 25 Aar, og at han skal løse Næringsbevæis; forøvrigt skal han ogsaa for Eftertiden svare Bygningsafgift. Hvis det nu ved Siden heraf i Dvergangstiden skulde saa godt som være Landhaandværkeren aldeles formeent at nedlægge sig paa Landet, troer jeg, at denne Indskrænkning vil være saa streng, at man ikke godt kan gaae ind derpaa. Udvalgets Fleertal har for noget at mildne denne Indskrænkning foreslaaet, at der skal gives Paragraphen en Tilføining, hvorved der blev givet Amtmændene Bevillingsmyndighed i saa Henseende, men jeg maa der bede bemærket, at denne Bevillingsmyndighed kun blev for Landets Vedkommende. Jeg kan ikke give dette Forslag min Stemme, fordi det stiller sig for mig, at, hvad der for KjøbstadsHaandværkeren bliver en lovlig Ret, bliver for Landhaandværkeren en Raadesag. Jeg skal derfor stemme for Udvalgets Minderetsforslag, som siger, at denne Paragraph udgaaer.

L. C. Larsen: Jeg skal blot udtale mig om det Forslag, der af Rigsdagsmanden for Aalborg Amts 1ste Valgtreds (Bahl) er stillet til § 90. Forsaavidt det gaaer ud paa, at Handelslaugene i Aalborg, Ddense og Helsingør strax skulle ophæves, kan jeg ikke have nogen særdeles Betænkelighed derved, idet det

deels er mig bekendt, at der allerede ved Beshvillinger er gjort saadanne Staaer i disse Handelslaugs Rettigheder, at det vel ikke har nogen væsentlig Interesse for dem, at de vedblive, men i alt Fald ville de jo gaae ind under Bestemmelserne i § 93, der sikkert vil lede til lignende Resultater; men der er en anden Bestemmelse i dette Forslag, som jeg troer, at man ikke bør tiltræde, og det er den, som siger, at de nærværende Interessenter frigjøres for deres Laugsforpligtelser, men ere berettigede til indbyrdes mellem sig at fordele Laugets Eiendele. Jeg troer nu ikke, at de enkelte Interessenters Forhold til Laugene er saadant, at de kunne være berettigede til at dele Laugets Formue mellem sig; jeg antager snarere, at Laugene maae, hvad deres økonomiske Anliggender og navnlig deres opsamlede Formue betræffer, sammenlignes med Stiftelser, saaledes, at de Formuer, som de have samlet, maae, naar de ikke længere kunne anvendes i de Diemed, hvori de ere opsamlede, dog finde en noget lignende Anvendelse. Vi see ogsaa af den 29de § i det Udfast, som er udtalt af den ærede Ordfører, at det var forbeholdt Kongens Afgjørelse, hvorledes der skulde forholdes med Laugenes Midler; i det nærværende Udfast finde vi Intet udtalt derom, og jeg kunde derfor ønske, at den ærede Indenrigsminister vilde tilkjende give sin Formening om, hvorledes der i sin Tid vil blive at forholde med Laugenes Formuer. Naar vi f. Ex. betænke, at et væsentligt Diemed ved Opsamlingen af Pengene i Laugene er, at understøtte Gæfker, saa vilde det dog see besynderligt ud, om den Formue, der var opsamlet af afdøde Laugsinteressenter, i det Diemed, at den skulde komme deres Gæfker til gode, skulde fordeles imellem de enkelte Interessenter, hvoraf fulgte, at Gæfkerne ikke længere kunde faae nogen Understøttelse deraf. Men, selv om man gaaer ud fra, at Laugenes Interessenter skulde være berettigede til at dele imellem sig Laugenes Formue, troer jeg dog ikke, at man ved Lov ligefrem skulde sige: Saaledes skal det være, men at man ialtfald dog hellere maatte see at give Laugenes Medlemmer Leilighed til at fatte Bestemmelse om Laugenes Formuer, hvorved disse Formuer vilde faae en